

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.
 CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

NUMIRI

Pentru inspectarea învățământului religios dela școlile de orice categorie aflătoare pe teritoriul Eparhiei, am făcut următoarele numiri:

1. Rdsm. *Dr. Victor Bojor* canonic pentru școlile secundare și primare din Gherla și cele primare din județul Cluj.

2. Rdsm. *Dr. George Vidican*, canonic pentru școlile secundare și primare din Dej și Târgul Lăpușului, și cele primare din județul Someș.

3. Rdsm. *Ilarie Boroș*, vicarul foraneu episcopal al Maramurășului, la toate școlile secundare și primare din județul Maramurăș.

4. Rdsm. *Emil Bran*, vicarul Silvaniei pentru școlile secundare și primare din județul Sălaj.

5. Rdsm. *Dr. Titus Malai*, vicarul Rodnei pentru școlile secundare și primare din județul Năsăud.

6. M. Or. și Cl. *Dr. Dumitru Manu*, profesor la Academia de Teologie, pentru școlile secundare și primare din județul Sătmar.

Din șed. conz. 3 Noemv. 1928.

Nr. 5725.

Onoratul *Augustin Budu*, paroh în *Hășmaș* (D. Vadului) este numit *protopop onorar* cu facultate de a purta brâu roșu.

Dat în *Pruni*, cu ocaziunea stingerii bisericii ținute la 21 Oct. și publicat în șed. conz. 3 Nov. 1928.

Nr. 6161.

Onoratul *Alexandru Safirescu*, preot nou-hirotonit, este numit *administrator local*, la parohia *Drighiu* (D. Vălcăului).

Din șed. conz. 3 Noemv. 1928.

Nr. 6192.

Onoratul *Ștefan Sabău*, administrator parohial în *Drighiu*, (D. Vălcăului), este numit în aceeaș calitate la parohia *Plopiș*, acelaș district.

Din șed. conz. 3 Noemv. 1928.

Nr. 6193.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficială.

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Iuliu s'a reîntors dela Roma, unde a vizitat și pe Sfântul Părinte, sosind la reședință Miercuri, la 28 Noemvrie seara. In cursul întreținerii Sale în sfânta cetate Prea Sfinția Sa a confe-

rit Ordul sacru al Preoției clericilor noștri dela Propaganda Fide Simeon Chișiu și Ioan Pavel. Dorim nouilor soldați ai Bisericii Domnului, ca să fie întru toate preoți după Inima lui Isus.

1 DECEMBRIE 1918

de Dr. Virgil Bălibanu

E un deceniu, de când Românii din Ardeal, Banat și Părțile ungurene au decretat în cetatea lui Mihai Viteazul unirea pe veci a tuturor Românilor dela Nistru pân' la Tisa...

Pe aripa vremurilor s'au scurs zece ani — prima decadă — decând treamățul codrilor din Munții Apuseni a trimis legiunile Moșilor lui Avram Iancu la *Bălgrad*, pentruca aici, împreună cu neaoșii Bănățeni și cu străne-poții lui Dragoș Vodă din Maramureșul scump sufletului românesc să *facă istoria*: istoria unirii pământului Românesc ..

Sunt zece ani, decând preoți cu Crucea 'n frunte conduceau poporul spre câmpia lui Horia, Cloșca și Crișan, de unde ca dintr'un glas se îndreptă peste Carpați, cântecul zecilor de mii de Români din Ardeal:

*Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română!...*

Sunt zece ani decând nepoții celor 40000 de Români, adunați la 1848 pe Câmpia Libertății dela Blaj, purtând făclia rezeșteptări naționale — ce le-a pus-o în mâini și moșii și părinții — au arătat-o lumii întregi și între pereții dela Alba Iulia au făurit *România Mare*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De atunci, dela aceasta zi măreță — unică în felul său pentru întreg Neamul românesc — s'au scurs zece ani: o clipă în vieța unui neam, dar timp lung, foarte lung în vieța unui om.

Și de-atunci Alba-Iulia — visul tuturor aspirațiilor de odinioară ale Românismului — a devenit simbolul unității naționale...

Alba Iulia izbândeii triumfale alui Mihai Viteazul; Alba Iulia martiriului celor trei „revoluționari” din Munții Apuseni; Alba Iulia, între pereții căreia a fost bătut „Craiul Munților”; Alba Iulia glorioasă din 1918: scena celui mai important și mai măreț act din vieța bimilenară a *Daco-Românilor*; Alba Iulia este astăzi numirea, la rostirea căreia palpită vehement fiecare inimă de Român!...

Alba Iulia, care a fost lăsată de Pronia cerească, pentruca aici să se încunune cu aureola biruinței strălucite toate străduințele seculare ale unui popor nobil, de gintă latină, este leagănul durerilor și bucuriilor, al umilirii și al mării poporului român; Alba Iulia e *sufletul*, ea este *inima* Românismului, care sângerează la amintirea suferințelor, ce le-am îndurat, dar ne umple de optimism întru nădejdea unui viitor trandafiriu, glorios, și mai glorios.

* * *

1 Decembrie 1918 — zi mare de glorie și înfrățire în istoria noastră — este ziua binecuvântată a unirii *politice* a tuturor Românilor. Nu vrem să adumbrim splendoarea măreției acestei zile mari, dar nu putem să nu înregistrăm cu o oarecare durere românească împrejurarea, că armonica convingere și înfrățire: *unirea sufletească* a tuturor Românilor încă nici astăzi nu s'a realizat pe deplin...

Unirea politică s'a făcut înainte cu zece ani. Să dea Domnul, că aniversarea primului deceniu dela aceasta unire să ne aducă și unirea sufletească, dragostea armonică între frații de acelaș sânge!!...

In delegația, care — după 1 Decembrie 1918 — a prezentat Majestății Sale Regelui Ferdinand hotărârile adunării dela Alba-Iulia, au fost și doi episcopi: Prea Sfințitul *Iuliu* al nostru și Prea Sfințitul *Miron Cristea* al Caransebeșului. Delegarea acestor doi arhieri simboliza bunăînțelegere, care domnea *atunci* și domnea *mai 'nainte și care ar fi trebuit să domnească și de atunci încoace între celea două Biserici românești din Ardeal.*

Să dea Domnul, ca jubileul de zece ani să apropie din nou celea două Biserici surori! Să dea Domnul, ca bunăînțelegerea, dintre frați — care a fost bună atunci: la întemeierea României Mari — să stăpânească din nou sufletele și inimile noastre; ea să fie călauza întregii suflări românești astăzi, mai ales astăzi, când trebuie să susținem, să chivernisim, să consolidăm ceea ce am făurit atunci!... Să dea Domnul, ca adevărata frățietate să domnească între frați!!

In nădejdea împlinirii acestui dor fierbinte: *1 Decembrie* — zi de curată și nepătată dragoste frățească — *fii pururea slăvită, fii binecuvântată!!*

* * *

In 1918, când lumea deja preve-dea sfârșitul teatrului sângeros, ce a preschimbat într'un măcel crud și îngrozitor lumea întregă, la 18 Octombrie, în Camera dela Budapesta, Dl *Dr. Alexandru Vaida Voevod* rosti monumentalul său discurs, în care între altele a spus următoarele:

Când în această fericită țară există aceste fericite raporturi, a spune, că între punctul de vedere al lui *Wilson* și raporturile cari dominează pe aici e abia o mică deosebire, dați-mi voie să nu spun ce înseamnă, pentru că aș fi silit să folosesc expresii neparlamentare.

După semnele, ce se arată, probabil se vor începe în curând presiunile de cari s'a folosit odată și *Ștefan Tisza* pentru a dovedi, că s'au declarat cei intru-adevăr chemați și pentru a presinta astfel lucrurile, ca și când noi nu am fi adevărații reprezentanți ai națiunii române. Prin presiunile solgăbiraielor și mici grațiozități ale fișpanilor probabil, se va afla ici-colo câte-un nemăghiar, care să facă declarații patriotice. Căci, ce este declarația patriotică? Nu e patriotism, ci un mic serviciu adus guvernului, ca să scape pentru un moment din situații neplăcute. E o năzuință vrednică de compătimit folosirea unor astfel de mijloace, în așa vremei..

Singura cale însă, e cea a deplinei sincerități, a deplinei recunoașteri, a acceptării wilsoniene. Și atunci când cu drepturi egale fiind, ne vom întâlni ca națiuni egale, vom putea să ne întindem

mâna și pentru viitor, dar între oprimatori și oprimați de când e lumea n'au putut să fie raporturi sincere. Trebuie să tindem așa dar, ca să fim toți cu drepturi și ranguri egale liberi. Nu-i nevoie de discuții lungi în acest scop ci e de ajuns să se dea posibilitatea fiecărei națiuni din Ungaria de a-și întemeia organizația națională, ca să aveți cu cine să intrați în discuție nu în cadrele strâmte ale acestei țări, pentru că această problemă nu o vor rezolva acei politicieni cu vederi strâmte, cari cu atâta predilecție se numeau „bărbați de stat“, această problemă e acum internațională, e chestia de onoare a omenirii, care trebuie cinstită rezolvată. Și să știți că nu persoana mea neînsemnată, ci națiunea română întregită a vorbit prin mine și inima fiecărui român e pătrunsă de aceleași sentimente, dorințe și speranțe, cărora eu le-am dat expresie!

*

Abia la două săptămâni după acest discurs, colosul uriaș al puterilor centrale a strosnit, prăbușind marele imperiu al vulturului cu două capete și falnica armată austro-ungară a capitulat în fața aliaților victorioși.

De-aci evenimentele se petrec cu iuțeala unui film cinematografic. Când Germania și Austro-Ungaria devin arenele revoluționare ale socialismului — pentru că încurând să cadă în brațele distrugătoare ale comunismului bolșevist, — conducătorii poporului

român din Ardeal, în frunte cu luptătorii partidului național, se străduiesc spre a feri poporul nostru pacinic de otrava ucigașă a revoluției.

Intru acest scop primul pas mai însemnat se face la 3 Noembrie 1918, când la Arad se formează sub președinția d-lui **Ștefan Cicio-Pop** *Marele Sfat al Națiunii Române din Ungaria și Transilvania*, care îndată își revendică dreptul imperiului asupra Ardealului și a teritoriilor locuite de Români din Ungaria.

În urma ordinelor Marelui Sfat Național, îndată se înjghebează în toate orașele și satele din Ardeal Sfaturi Naționale, cari organizează pretutindeni gărzi naționale din flăcăii acum sosiți de pe fronturi. Cu aceste gărzi se susține liniștea și ordinea în întreg Ardealul.

La Marele Sfat Național din Arad aderă întreaga suflare românească din Ungaria, care se pune sub scutul și apărarea acestui Sfat. Între cei dintâi aderenți sunt prelații celor două biserici românești din Ardeal, cari din întruinirea, ce au avut-o la 21 Noembrie 1918 și la care au participat Prea Sfințiile Lor Episcopii: *Dr. Demetriu Radu* al Orăzii, *Dr. Traian Valeriu Frențiu* al Lugojului, *Dr. Iuliu Hossu* al Gherlei, *Ioan I. Papp* al Aradului și *Dr. Miron Cristea* al Caransebeșului au semnat și trimis Marelui Sfat o adresă, în care declară următoarele:

Războiul mondial a scos la iveală principiul atât de creștinesc, că fiecare popor are pe viitor dreptul de a dispune liber asupra sorții sale. Noi, subsemnații episcopi ai bisericii ortodoxe române și gr. cat. române avem firma convingere că interesele de viață ale neamului românesc, ai cărui păstori sufletești sântem, pretind, ca un categoric imperativ, împlinirea acestui drept de liberă dispunere și față de neamul nostru.

Dreptul acesta se va putea realiza numai dacă națiunea română va fi guvernată de fiii ei.

Drept aceea declarăm, că recunoaștem marele consiliu național român de reprezentant și conducător politic al națiunii române din Ungaria și Transilvania, simțindu-ne îndreptățiți și îndă-

torăți, ca fii credincioși ai națiunii noastre, a conlucra din toate puterile la împlinirea aspirațiilor noastre naționale.

*

Marele Sfat Național, care între timp a pregătit spiritul poporului pentru ceasul libertății, la 20 Noembrie 1918 emanează din Arad Convocarea marelui adunări dela Alba-Iulia, fixată pe ziua de 1 Decembrie. Aceasta convocare adresată către întreaga suflare românească sună astfel:

Convocare

Istoria ne cheamă la fapte. Mersul irezistibil al civilizațiunii omenesti a scos și neamul nostru românesc din întunericul robiei la lumina cunoștinței de sine. Ne-am trezit din somnul de moarte și vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți. În numele dreptății eterne și a principiului liberei dispozițiuni a națiunilor, principiu consacrat acum prin evoluțiunea istoriei, națiunea română din Ungaria și Transilvania vrea să-și hotărească însași soarta sa de acum înainte. Toate neamurile din preajma noastră și-au determinat viitorul prin rezoluțiuni în conformitate cu sufletul lor național. E rândul nostru acum. Națiunea română din Ungaria și Transilvania era să-și spună cuvântul său hotărâtor asupra sorții sale și acest cuvânt va fi respectat de lumea întreagă, el este chiar așteptat, pentruca la gurile Dunării și pe drumul larg, unde comunică pulsul vieții economice între Apus și Răsărit, să se poată împlini ordinea, și neamurilor prejmuitoare să li se procure tigna trebuitoare la munca binecuvântată spre desăvârșirea umană.

În scopul acesta convocăm *Adunarea Națională* a națiunii române din Ungaria și Transilvania la Alba-Iulia, cetatea istorică a neamului nostru, pe ziua de Duminică în 18 Noembrie v. (1 Decembrie st. n.) a. c. la ora 10 a. m.

La adunare vor lua parte:

1. Episcopii români din Ungaria și Transilvania,

2. toți protopopii în funcțiune ai celor două confesiuni românești,

3. câte un exmis al fiecărui Consistor și Capitlu,

4. câte 2 exmiși ai societăților culturale (Asociațiunea, Fondul de teatru, Asociațiunea Arădană, etc.),

5. câte 2 exmiși din partea fiecărei reuniuni femeiești,

6. dela fiecare școală medie (gimnaziu, școală reală), apoi dela fiecare institut

teologic, pedagogic și școală civilă câte i reprezentant al colegiului profesoral,

7. câte 2 delegați dela fiecare reuniune învățătoarească,

8. garda națională va fi reprezentată prin câte 1 ofițer și 1 soldat din fiecare secțiune comitatensă,

9. câte 2 delegați dela fiecare reuniune de meseriași,

10. delegați partidului social-democrat român, ca reprezentanți ai muncitorimii organizate,

11. Tinerimea universitară prin câte 2 exmiși ai săi, și în fine,

12. fiecare cerc electoral, în care locuiesc români, va trimite câte 5 reprezentanți (delegați),

Sântem convinși, că afară de cei cari vor reprezenta în chipul arătat mai sus toate păturile sociale ale națiunii noastre la această istorică adunare, unde se va hotări soarta neamului nostru poate pentru vecie, se va prezenta însuși poporul românesc în număr vrednic de cauza mare și sfântă. Se vor lua îngrijiri, ca toți cei veniți să fie adăpostii și să fie părtași la consacrarea celor ce se vor hotărâ.

Biroul Consiliului Național a făcut toate pregătirile de lipsă pentru reușita adunării, iar frații români de pretutindeni sânt rugați să dea și ei tot ajutorul.

Înainte de începerea adunării se vor face rugăciuni în cele două biserici din Alba-Iulia, cea ortodoxă răsăriteană și și cea greco-catolică.

Toate informațiunile mai departe se dau din partea biroului Consiliului Central Național Român din Arad.

Fii tare, neam românesc, în credința ta, căci iată se apropie ceasul mântuirii tale!

Amin și Doamne ajută!

Dr. Șt. C. Pop
președinte

Dr. Gh. Crișan
secretar

*

În urma acestei convocări se mișcă întreg Ardealul. Delegați din toate unghiurile — și din celea mai îndepărtate — locuite Români au pornit spre Alba-Iulia și la 1 Decembrie o sută de mii de Români s'au îmbrătoșat la Bălgrad în sfântă sărutare: în sărutarea Unirii pe veci.

Numai cine a fost acolo, cine a fost martorul acelor clipe mărețe își poate da seama și poate cuprinde aceea bucurie frenetică ce a dominat sufletele mulțimei imense, animate de adevărată frățietate în acel moment sublim.

Și pe când în sala Redutei — unde cei 2000 delegați oficiali au decretat sub prezidiul venerabilului *George Pop de Băsești* unirea pe veci a tuturor Românilor — Badea George încheia istorica ședință prin cuvintele Patriarhului din Scriptură: „*Acum slobozește Doamne pe servul Tău... căci văzură ochii mei mântuirea Neamului...*“, afară, pe întinsa câmpie, de pe o tribună, Prea Sfinția Sa Episcopul *Dr. Iuliu Hossu* ceti celor unasută mii de Români, veniți din patru unghiuri, hotărârile adunării, cari ne-au determinat soarta și cari au fost următoarele:

Hotărârile adunării naționale din 1918

Reprezentanții poporului, adunați în 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia, au votat în unanimitate următoarele hotărâri:

I. Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 8 Noembrie (1 Decembrie) 1918 decretază unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea națională rezervă teritoriilor susindicate autonomie provizorie până la întrunirea constituantei aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român Adunarea națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare.

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice.

4. Desăvârșită libertate de presă, asociare și întrunire.

5. Reformă agrară radicală.

6. Muncitorimei industriale i se asigură aceleași drepturi și avantagii, care sânt legiferate în cele mai avansate state industriale din apus.

IV. Adunarea națională dă expresiune dorinței sale ca congresul de pace să înfăptuească comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă.

V. Adunarea salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei austră ungare și uniți cu țara mamă România.

VI. Adunarea salută cu iubire și entuziasm liberarea tuturor națiunilor subjugate până aici în monarhia austro-ungară.

VII. Adunarea națională se închină cu smerenie înaintea memoriei acelor bravi români, cari în acest război și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru național.

VIII. Adunarea națională dă expresiune mulțumirii și admirațiunii sale tuturor Puterilor aliate, care prin strălucite lupte, purtate cu cerbie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război au scăpat civilizațiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara ungurească. Adunarea națională hotărăște instituirea unui *Mare sfat național român...* (compus din 130 membri, din toate cele 26 comitate încorporate României, din 20 reprezentanți ai socialiștilor români, din arhieriei, prepoziții capitulari, vicarii, arhimandriții și protosincelii noștri).

Hotărârile Unirii au fost ratificate de mulțimea imensă cu aplauze frenetice și strigăte neconținute de „Trăiască România Mare!... Trăiască Regele Ferdinand, al doilea Mihai Viteazul!... Trăiască Regina Maria!...” cutremurau văzduhul. Și marea de oameni, în umbra miilor de drapele naționale — ce păreau a fi întins în flăcări câmpia albită de proaspăta zăpadă — jubila într'un deliriu sufletesc de fericire indescriptibil și 'ntre lacrimi de bucurie râdea, cânta și dansa hora Unirii..

*

Din marea adunare națională dela Alba-Iulia, verdictul căreia îndată fu vestit lumii întregi, s'a trimis următoarea telegramă omagială Maiestății Sale Regelui Ferdinand, primului suveran al României Mari:

Adunarea Națională a românilor din Ardeal, Banat și Țara ungurească, ținută la Alba-Iulia, glorioasa cetate a lui Mihai Viteazul, a decretat într'un elan de entuziasm fără margini, cu umanitate, unirea teritoriilor sale cu regatul României. Vestindu-Vă hotărârea aceasta, care încoronează aspirațiile de veacuri ale nea-

mului românesc, rugăm pe Maiestatea Voastră, primiți omagiile ce venim a Vi le exprima cu profundă supunere.

Trăiască M. S. Ferdinand, Regele României!

Trăiască M. S. Regina Maria!

Trăiască augusta lor Familie!

Trăiască România Mare!

*

Fericirea din Alba-Iulia era fără margini, însuflețirea nu se putea stânge. O singură umbră întunecă strălucirea grandiosului act: moartea stegarului țaran Ion Arion din Agriș, care în timp ce ridică sus în vânt trei-colorul românesc fu ucis mișelește, pe ascuns, de un glonte săcuiesc. În toiu fericirii tuturora mândrul stegar al județului Cojocna a sosit la Bălgrad mort, devenind, între cei mulți, sute de mii de martiri necunoscuți, martirul cunoscut al Intregirii naționale..

*

Peste câteva zile, deputația compusă din Prea Sfințiii Dr. Iuliu Hossu și Miron Cristea și din domnii Dr. Alexandru Vaida Voevod, Vasile Goldiș, Caius Brediceanu și Mihai Popoviciu plecă la București, pentru „a preda Ardealul“ Maiestății Sale Regelui Ferdinand.

După predarea actului unirii — care s'a făcut în cadrele unei rare solemnități — Maiestatea Sa, adânc mișcat de grandiositatea momentului, ce se petrecea, spuse delegației următoarele:

În numele românilor din vechiul regat, al românilor din Basarabia și Bucovina, astăzi pe veci uniți, cu profundă recunoștință primesc hotărârea fraților de peste Carpați, de a săvârși unitatea națională a tuturor românilor și declar pe veci unite în regatul român toate teritoriile locuite de români dela Tisa până la Nistru. Cu dragoste nețărâmurită mi-am închinat viața scumpului meu popor, plin de credință în menirea lui istorică. Prin lupte și prin jertfe Dumnezeu ni-a ajutat să înfăptuim azi aspirațiile noastre cele mai sfinte. Mulțumindu-i în adâncul sufletului, ne îndreptăm gândurile către aceia, cari cu sângele au clădit noul temel al dezvoltării noastre naționale. Prin devotament neclintit pentru opera lor, vom arăta recunoștința noastră și vom

asigura roadele binefăcătoare ale crude-
lor încercări. Pe acest temel al unei pu-
ternice democrații a vieții frățești între
popoare, vom răspunde tot odată simță-
mintelor aliaților noștri, alături de cari
am luptat pentru marea cauză a libertății
și dreptății în lume. Să trăească Româ-
nia în veci unită!

*

1 Decembrie în 1928.

Aniversarea Unirii dela Alba-
Iulia s'a amânat pentru anul viitor. In
vederea serbărilor, ce sunt a se face
anul acesta la 1 Decembrie avem ur-
mătoarele informații:

Programul serbărilor, stabilit de gu-
vern, în capitală și țară este următorul:

Din cauza lipsei de timp și a desfă-
șurării alegerilor, serbările jubilarie ale
unirii Ardealului și Banatului se vor fixa
pentru o dată ulterioară (pentru 10 sau
3/16 Mai 1929).

*

Data de 1 Decembrie, care este adânc
fixată în conștiința națională, va fi săr-
bătorită totuși în anul acesta, în modul
următor:

In Capitală: Te-Deum la Patriarhie
în prezența membrilor Familiei Regale,
a Înaltei Regențe, a guvernului și a Înalților
demnitari. După prânz, serbare la Ateneu
cu concursul societăților culturale din
București, sau o reprezentație populară
la Teatrul Național.

*La Alba-Iulia, Curtea de Argeș și
la Mărășești,* se vor oficia servicii di-
vine în prezența unui delegat al guver-
nului și a autorităților civile și militare.

In Toate Capitalele de județ, servicii
divine în prezența autorităților civile și
militare. Defilare în fața autorităților. Pro-
gramul acestor serbări va fi completat
cu concursul instituțiilor și societăților
culturale din localitate.

In toate școlile, de orice grad, ser-
bări școlare cu cuvântări rostite de mem-
brii corpului didactic.

In toate bisericile, afară de pome-
nirile obișnuite, se vor pomeni și de-
functul Rege Ferdinand I, martirii din
provinciile desrobite și eroii morți în

războiul de întregire.

In Bucovina, serbările mai sus men-
ționate se vor face în ziua de 28 Noem-
vrie a. c.

*

Pentru serbările jubilarie principale
se proiectează:

1. O mare lucrare istorică cuprinzând
cinci capitole:

a) Străduințele politice din trecut ale
Ardealului, Banatului și Bucovinei;

b) Străduințele sociale și culturale din
trecut ale Ardealului, Banatului și Bu-
covinei;

c) Legăturile din trecut ale acestor
provincii cu Țara Mamă;

d) Evenimentele din anii 1916-1919;

e) Viața românească de stat în pro-
vinciile unite în ultimii zece ani.

2. Intemeierea unui ordin „Ferdinand
I”, pentru luptătorii și colaboratorii ci-
vili și militari, cari au contribuit la în-
făptuirea marii opere a unității naționale.

3. Punerea pietrei fundamentale a unei
catedrale comemorative ortodoxe a
Patriarhiei în București;

4. Inițierea prin subscripții publice și
contribuția statului a statuilor domnito-
rilor: Ion Alexandru Cuza, Regele Car-
ol I și Ferdinand I;

5. Acordarea amnistiei în cadrele care
se vor stabili prin lege.

*

In Gherla ziua de 1 Decembrie se
va sărbători după acelaș program sta-
bilit pentru țara întreagă. La orele 11
în biserica catedrală se va oficia Te-
Deum solemn, pontificat de Prea Sfin-
ția Sa Părintele Episcop Iuliu. După
Te-Deum la toate școlile din gremiu
se va ținea un festival școlar, iar la
orele 4. d. m. cu concursul școlilor
secundare și al clericilor dela Aca-
demia de Teologie Despărțământul Gherla
al Astei va aranja o serbare, în ca-
drele căreia discursul ocazional îl va
ținea dl. Dr. George Pop, fost depu-
tat de Someș. Seara pe străzile ilu-
minate ale Gherlei se va face retra-
gere cu torțe.

Dr. V. B.

Cronică Năsăudeană

— Instalarea noului vicar. —

In ziua de Duminecă 11 Neomvrie a. c.
Năsăudul, oraș falnic al graniței de odini-
oară a îmbrăcat haină frumoasă de sărbă-

bătoare. Cu zile mai înainte s'au făcut mari
pregătiri pentru aceea dată, când avea să
fie instalat în scaunul vicarial unul dintre

vlăstarele selecte de cultură ai acestui ținut, distinsul profesor dela Academia teologică din Gherla, *Dr. Titus Malai*.

Această sărbătoare a fost mult așteptată, fiindcă în acest timp de multă vreme se simțea lipsa unui povățuitor înțelept și a unei persoane reprezentative, ca să-i poată ridica prin aceasta nimbul și stima de odinioară a Vicariatului, fapt care altfel s'a manifestat și în afară atât de mult. În câteva comune din apropierea Năsăudului mulțime a eșit întru întâmpinarea distinșilor oaspeți cu drapelul treicolor și flori.

Reverend simul, *Dr. Titus Malai* a fost însoțit de *Ilustritatea Sa Dr. Octavian Domide*, prepozit capitular, care a săvârșit actual introducerii.

Orașul, aproape întreg, având în frunte autoritățile civile și școlare a ieșit întru întâmpinarea viitorului păstor, la marginea lui în fața unei porți triumfale impozante. Primirea de aici a făcut-o primarul orașului *DI Dumitru Nacu*, printr'o cuvântare plină de elan și adânc simțită. A salutat în trumoase cuvinte pe *Reverendisimul* și oaspeții distinși bineveniți. Răspuns i-a dat întâi *Ilus. Sa Dr. O. Domide* care între altele a spus: „Floarea mult așteptată am adus-o s'o răsădesc în mijlocul acestei turme cuvântătoare din via Domnului“. Urmează apoi cuvintele de mulțumită ale *Reverendisimului vicar*, în cari își exprimă bucuria ce-l cuprinde în aceste momente. Cere viitorilor săi poporeni ascultarea întru toate și dorința de a-l urma de acum înainte.

După acestea, în mers cadențat, cu fanfara orașului în frunte, toată mulțimea se îndreaptă spre centrul orașului unde este așezat frumosul locaș al Domnului, care își ridică măreț cele 2 turnuri spre bolta cerească și unde trebuiau să descinda oaspeții distinși. — În fața bisericii era postată aproape întreagă preoțimea din Vicariat, îmbrăcată în sfințele odăjdii având în fruntea ei pe *Reverendisimii Dni: Panfilii Grapini și Gavril Precup*.

Primul a cuvântat în numele preoțimii și a mulțimei de credincioși adunate de prin depărtări la această sărbătoare; închie cu cuvinte elogioase la adresa noului vicar. Aici a mai vorbit în numele Academiei de Teologie și a întregului corp profesoral *Clarisimul Dn Dr. George Bob*; iar la urmă în numele studenților teologi, clericul *Ovidiu Bulbuc*.

La ora 11 a. m. s'a început serviciul divin, *Sfta Liturgie* a fost pontificată de *Ilustritatea Sa Dr. O. Domide*, având la dreapta sa pe noul vicar. După cetirea sftei

Evangelii s'a făcut ceremonialul obișnuit al introducerii. Predica de introducere a ținut-o însuși Ilustritatea Sa. în care la început face apologia credinței noastre unite cu Sfântul Scaun Apostolic al Romei: Ubi Petrus ibi Ecclesia, unde-i Petru acolo-i Biserica. Evidențiază acest fapt cu citate din sfta Scriptură și cu unele date istorice. Predă noului introdus cheile bisericii: semnul puterii și stăpânirii peste această biserică și peste credincioșii ei, Sfta Evanghelie, semnul buneii vestiri a învățaturii Mântuitorului Nostru Isus Hristos și sfta Cruce, icoana mântuirii noastre; iar de încheiere urează viață și păstorire lungă Reverendisimului vicar.

În fine cuvântează *Reverendisimul Dr. T. Malai*, arătându-și în scurt programul în viitor pentru mai mare mărirea lui Dumnezeu și înflorirea bisericii noastre unite cu cetatea eternă a Romei. Mulțumește cu cuvinte calde *Ilustrității Sale* și tuturor cari au binevoit a participa la acest eveniment din viața Sa și se adresează apoi către preoțime cu cuvinte demne de remarcat. Față de cei albiți de mulțimea anilor tot respectul. Cu cei de curând ieșiți din zidurile Seminariale aceeași atitudine ca și mai înainte. Iar față de colegii cu care am petrecut timpul și în bine și în rău aceeași iubire și dragoste colegială și pe mai departe.

La ora 4 p. m. s'a dat în sala de gimnastică a liceului „*Gheorghe Coșbuc*“ un mare și copios banchet în onoarea noului vicar.

La banchet a toastat *Il. Sa Dr. O. Domide* pentru *Pontificele Roman* și pentru *Ilustritatea Sa, Episcopul Gherlei*; *Rvs. Dr. Titus Malai* pentru *Majestatea Sa Regele*; *Dnii Dr. Leon Scridon, Dr. Al. Palageșiu, prof. Dr. Emil Mărcușiu, Ștefan Buzila, Dr. Valer Pop, Cluj, Z. Bulbuc etc.*

La ceremonialul instalării a asistat lume multă; afară de intelectualii și sătenii din localitate, am remarcat prin mulțime și câteva persoane marcante din elita orașului *Bistrița*, pecum și public din jurul *Năsăudului*.

Vremea favorabilă, — o frumoasă zi de toamnă târzie, în care soarele surâdea binevoitor printre nourii subțiri, — a contribuit și ea la măreția acestei sărbători.

Laudă și cinste binemeritată *Năsăudenilor* și întregului vicariat, pentru grandioasa primire ce au știut s'o facă reprezentantului ei.

Ovidiu E. Bulbuc